

OBSAH

1. ČÁST

Úvod	8
Možná pojetí dějin filosofie práva jako discipliny	14
Řecký mythos a zákon	16
K pojetí univerza v mythickém myšlení	17
Osud a zákon	17
Proměny zákona	19
K problematice nepsaných zákonů	21
Zákon a rozumnost	22
Zákon a kosmos	23
Tragédie — spor o zákon	25
Shrnutí, souvislosti	27
Filosofie a zákon	29
Sofisté. Vztah FYSIS a NOMOS	30
Sofisté v platonských dialozích a Sokrates	31
Shrnutí a pohled na problém	32
Platón	33
Dialog „Politikos“ — motiv řádu a rituálu	35
Problematičnost spravedlnosti — DIKÉ	35
„Zákony“	36
Shrnutí, souvislosti	39
Aristoteles	41
Helenistické myšlení. Římská právní filosofie	45
Co je smluvní?	45
Věčný, božský zákon — stoikové	45
Právní filosofie v Římě	47
Stupně řádu a právo	47
Cicero	48
Shrnutí, souvislosti	49
Exkurs: Co je zákon? Předpoklady legitimacy	50
Přirozené a věčné. Tomáš Akvinský.	54
Poznámka k předmětu středověkého práva	55
Formulování zákonů	55
Shrnutí, souvislosti	56

Zákon a autorita	57
Problém řádu	57
Exkurs do pojmu „milosti“	59
Augustinovské thema v myšlení 16. a 17. století	60
Thomas Hobbes	61
Stát jako symbol	64
Shrnutí, souvislosti	66
John Locke	68
Shrnutí, souvislosti	70
Autonomie rozumu a přirozený zákon	71
Hugo Grotius	71
Shrnutí, souvislosti	72
Francouzské osvícenství	73
Holbach	74
Montesquieu	75
Morelly	75
Rousseau	77
Shrnutí, souvislosti	82
Pro filosofické zamyšlení	84
Německá filosofie práva 17. — 18. století	85
Samuel Puffendorf	85
Christian Thomasius	87
Shrnutí, souvislosti	90
Immanuel Kant	91
Shrnutí, souvislosti	97
Exkurs do tematu „svědomí“	99

II. ČÁST

Sextus Empiricus — zlomek ze „Sisyfa“	103
Platón: Zákony — 1. kniha	103
3. kniha	104
Hesiodos: Zrození bohů	107
Anaximandros	110
Pythagorovci	110
Herakleitos	110
Platón: Gorgias	111
Platón: Ústava	112
Platón: Zákony — 7. kniha	114
10. kniha	114

Sofokles: Antigóné	116
Hegel: Fenomenologie ducha	119
Ze zlomků předsokratovských filosofů	123
Sofisté v Platonově dialogu „Gorgias“	124
Sofisté v Platonově dialogu „Zákony“	126
Platón: Minos	127
Platón: Politikos	129
Platón: Zákony	132
Aristoteles: Etika Nikomachova (5. kniha)	140
(10. kniha)	142
Aristoteles: Politika	143
Stoicismus (U Diogena Laertského)	145
Epikúros (U Diogena Laertského)	145
Cicero: Zákony	147
Tomáš Akvinský: Theologická Suma II-1.	152
II-2.	154
Hobbes: O občanu	161
Locke: Esej o lidském rozumu	167
Locke: Dvě pojednání o vládě	168
Vico: Základy nové vědy	172
Morelly: Zákoník přírody	177
Holbach: Společenský systém	178
Rousseau: O původu a příčinnosti nerovnosti mezi lidmi	183
Rousseau: O smlouvě společenské	184
Rousseau: Rozprava o politické ekonomii	186
Hegel: Dějiny filosofie III	187
Kant: Základy metafysiky mravů	187
Kant: Kritika praktického rozumu	192
 Vybraná bibliografie	 195